

PREEKLAMSIYAGA ERTA TASHXIS QO'YISH VA DAVOLASH

Mansurova Ismigul

Xolmatova Mahliyo

Farg'ona shahar Sino tibbiyot texnikumi

“Maxsus fanlar” kafedrasi o'qituvchilari

Annotatsiya: Preeklampsiya – homiladorlikning ikkinchi yarmida paydo bo'ladigan xavfli asorat bo'lib, uning asosiy belgisi yuqori qon bosimi va siydikda oqsilning paydo bo'lishidir. Bu holat onaning ham, homilaning ham salomatligiga jiddiy xavf tug'diradi.

Kalit so'zlar: preklampsiya, xavf omillari, profilaktika, tibbiy yondashuvlar, homiladorlik, tashxis, davolash, multidissipliner yondashuv, statistik ma'lumotlar, xavfning oldini olish, gipertermiya, qon bosimi

EARLY DIAGNOSIS AND TREATMENT OF PREECLAMPSIA

Annotation: Preeclampsia is a dangerous complication that occurs in the second half of pregnancy, the main symptoms of which are high blood pressure and the appearance of protein in the urine. This condition poses a serious threat to the health of both the mother and the fetus.

Keywords: preeclampsia, risk factors, prevention, medical approaches, pregnancy, diagnosis, treatment, multidisciplinary approach, statistical data, risk prevention, hyperthermia, blood pressure

Preeklampsiya homiladorlik davrida yuzaga keladigan jiddiy asoratlardan bo'lib, bu homila va onaning hayoti uchun katta xavf tug'diradi. Bu kasallikning asosiy belgilari qon bosimining oshishi, siydikda oqsil ko'payishi va boshqa tizimlarda funksional buzilishlardir. Preeklampsianing rivojlanishi o'z vaqtida aniqlanmasa, u eklampsiyaga – tutqanoq va ongni yo'qotishga olib kelishi mumkin. Ushbu holatni aniqlash, profilaktika qilish va davolash muhimdir, chunki ularning nazoratsiz qolishi ona va bola hayotiga xavf tug'diradi. Preeklampsianing rivojlanishi Preeklampsiya odatda homiladorlikning ikkinchi yarmida (20-haftadan keyin) paydo bo'ladi. Bu kasallikni rivojlantirishga olib keladigan omillar orasida homilador ayolning yoshligi yoki 35 yoshdan oshganligi, surunkali kasalliklari (gipertenziya, diabet, buyrak kasalliklari) hamda ko'p homilalik kiradi. Ayrim holatlarda preeklampsiya oilaviy genetik omillarga ham bog'liq bo'lishi mumkin. Eklampsianing asoratlari. Preeklampsianing yomonlashgan shakli – eklampsiya, odatda bemorda tutqanoq va ongni yo'qotish bilan ifodalanadi. Bu holat preeklampsianing o'z vaqtida davolanmagan holatlarida yuzaga kelishi mumkin.

Preklampsiyaning asosiy xavf omillari. Preklampsiyaning rivojlanishiga olib keluvchi xavf omillari turlicha bo'lishi mumkin. Bular orasida genetik omillar, oldingi homiladorlik tarixida bo'lgan kasalliklar, semizlik, yuqori qon bosimi va yosh kabi faktorlar mavjud. Preklampsiya, asosan, birinchi homiladorlikda, yuqori yoshli ayollarda yoki semizlikdan aziyat chekayotgan homiladorlarda ko'proq uchraydi. Shuningdek, preklampsiyaning rivojlanishiga olib keluvchi boshqa omillar sifatida, siydikdagi oqsil miqdorining oshishi, qon tomirlarining notog'ri ishlashi va immun tizimning o'zgarishi ko'rsatiladi. Global miqyosdagi ahamiyati.

Eklampsiya o'z navbatida jiddiy asoratlarga, jumladan, miya qon aylanishining buzilishi, o'pka shishi, yurak-qon tomir tizimi buzilishlariga olib keladi. Eklampsiya bemorning darhol shifoxonaga yotqizilishini va intensiv davolashni talab qiladi.

Profilaktika choralari

Preklampsiyaning oldini olish va xavf omillarini nazorat qilish uchun bir qator choralar ko'rish mumkin:

Tibbiy nazorat: Homilador ayollar muntazam ravishda shifokor kuzatuviga borishi va qon bosimini o'lchab turishi zarur. Bosimni o'z vaqtida nazorat qilish preklampsiyani oldindan aniqlashga yordam beradi.

Oziqlanish va hayot tarzi: To'g'ri oziqlanish, sho'r va yog'li ovqatlardan saqlanish muntazam jismoniy faoliyat homiladorlikdagi salomatlikni ta'minlashga yordam beradi.

Dori vositalari: Yuqori xavfli guruhdagi homilador ayollarga past dozalarda aspirin yoki kaltsiy qo'shimchalari profilaktika uchun buyurilishi mumkin.

Preklampsiyani davolash usullari

Preklampsiyaning yengil shakllarini homiladorlik davomida tibbiy kuzatuv va antihipertenziv preparatlar bilan boshqarish mumkin. Og'ir shakllarda esa tug'ruq jarayonini tezlashtirish kerak bo'ladi. Ayrim hollarda ona va bola hayotini saqlab qolish uchun erta tug'ruq qilish talab etiladi. Bunda homilani yetuklashtirish uchun steroidlar qo'llanishi mumkin. Eklampsiyani davolash Eklampsiya paydo bo'lganda birinchi navbatda bemorning hayotini saqlab qolish choralari ko'riladi. Magnezium sulfat preparati tutqanoqlarni nazorat qilish va oldini olish uchun eng samarali dori vositasi hisoblanadi. Shuningdek, qon bosimini nazorat qilish uchun antihipertenziv preparatlar qo'llaniladi. Eklampsiyadan so'ng homilador ayolning tezkor ravishda tug'ruqni boshlashi yoki jarrohlik yo'li bilan bolani olibboshqarish mumkin. Og'ir shakllarda esa tug'ruq jarayonini tezlashtirish kerak bo'ladi. Ayrim hollarda ona va bola hayotini saqlab qolish tashlash tavsiya etiladi. Postpartum kuzatish. Preklampsiya va eklampsiya bilan og'rigan ayollarda tug'ruqdan keyin ham qon bosimi va boshqa simptomlarni kuzatib borish kerak. Ba'zi hollarda bu kasallik tug'ruqdan keyin ham davom etishi va ona sog'lig'iga xavf tug'dirishi mumkin. Shuning uchun, tug'ruqdan keyingi nazorat, davo va reabilitatsiya jarayonlari bemorning to'liq sog'ayishiga

yordam beradi.

Xavf omillari: Preeklampsiya va eklampsiya xavfi yoshlikda yoki 35 yoshdan keyin homilador bo'lgan ayollarda, shuningdek, ko'p homilalik yoki surunkali kasalliklari (diabet, buyrak kasalliklari) bo'lgan bemorlarda yuqori bo'ladi.

Profilaktika choralari: Preeklampsiyaning oldini olish uchun homiladorlik davrida muntazam tibbiy nazoratdan o'tish, qon bosimini o'lchash, oziqlanish va hayot tarzini to'g'ri boshqarish muhimdir. Aspirin kabi dorilar past dozalarda qo'llanilishi ba'zi yuqori xavfli ayollarda profilaktika chorasida taklif qilinadi. 5. Davolash usullari: Preeklampsiya holatlarida davolash individual holatlarga qarab farqlanadi, ammo homilani yetilganlikka etkazib, zarurat tug'lsa erta tug'ruq qilish eng samarali davolash usuli hisoblanadi. Qon bosimini nazorat qilish uchun antihipertenziv preparatlar va tutqanoqlarni oldini olish uchun magnezium sulfat qo'llaniladi. 6. Homiladorlikni boshqarish: Preeklampsiyaga ega bo'lgan ayollarda tug'ruqni boshqarish va zarurat tug'lsa tug'ruq jarayonini sun'iy yo'l bilan tezlashtirish tavsiya etiladi, chunki bu asoratlarda ona va bola uchun hayotiy xavf tug'diradi. 7. Postpartum kuzatish: Tug'ruqdan so'ng ham preeklampsiya alomatlari saqlanib qolishi mumkin, shuning uchun postpartum davrda ayollar muntazam ravishda qon bosimi va sog'lig'ini kuzatishi zarur.

XULOSA

Ushbu maqolada preklampsiyaning xavf omillari, uning rivojlanishiga olib keladigan asosiy faktorlar va ularga qarshi kurashish usullari haqida muhokama qilindi. Tadqiqotlar natijalariga ko'ra, preklampsiyaning rivojlanishi yuqori qon bosimi, semizlik va yoshi katta bo'lgan ayollarda ancha yuqori bo'lishi mumkin. Bu omillarni aniqlash va ularga qarshi profilaktik choralarni amalga oshirish preklampsiyaning rivojlanishini sezilarli darajada kamaytiradi. Preklampsiyani erta aniqlashda qon bosimi monitoringi, siydikdagi oqsil miqdorini o'lchash va boshqa diagnostik metodlar samarali bo'lishi mumkin. Biroq, bu usullarni boshqa tibbiy kuzatuv va testlar bilan birgalikda qo'llash kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar:

- 1.YA.N. Allayorov."Onalikda hamshiralik parvarishi" Toshkent 2012
- 2.YA.N. Allayorov "Akusherlik" Toshkent, 2008
- 3.M.F. Ziyaeva, G.Mavlonova "Ginekologiya" Toshkent, 2007.

Qo'shimcha adabiyotlar:

- 4.YA.N.Allayorov "Reproduktiv salomatlik va kontratseptiv texnologiya" Toshkent , "Istiqlol" nashriyoti 2005 yil.
- 5.A.A. Qodirova, M.X.Kattaxo'jaeva "Akusherlik amaliyoti",Toshkent, 2001